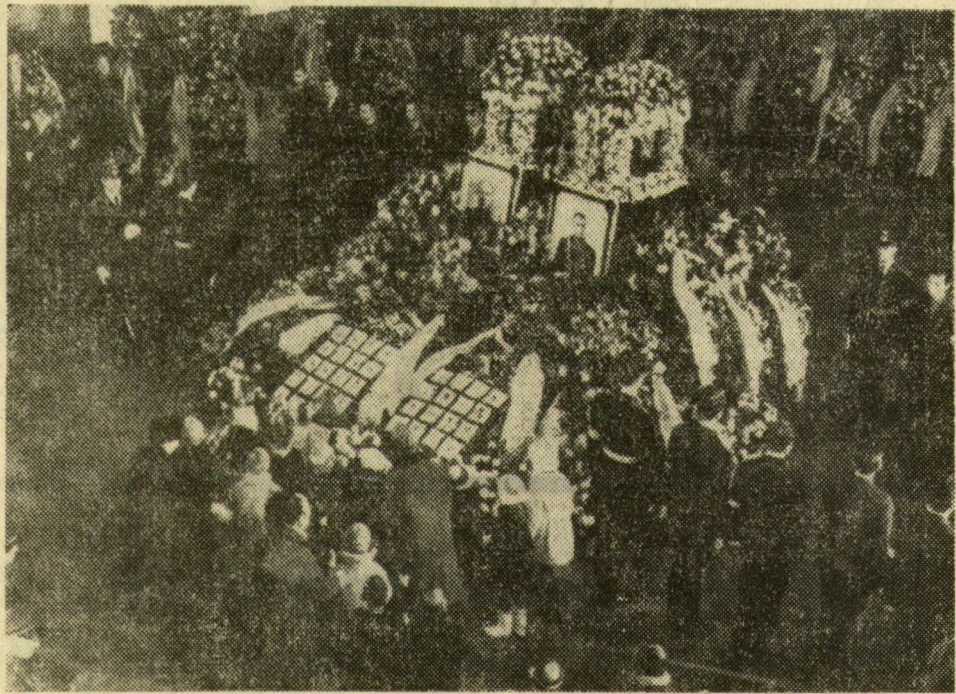

Búcsú Gagarintól

Gyásznagygyűlés a Vörös téren
Két új márványtábla a Kreml falán

Telefoto — MTI Külföldi képszolgálat

Képünkön: gyászolók a Szovjet Hadsereg Központi Házában a ravatalnál, amelyre a hősök hamvait tartalmazó urnákat helyezték

Szombaton délelőtt a Jurij Gagarin és Vlagyimir Szerjogin hamvait tartalmazó urnákat ráemelték a ravatal jelképező ágyutalpra és a gyászménetet megindult a szovjet hadsereg központi házából a Vörös tér felé vezető több mint négykilométeres úton. A gyászménetet a szakszervezetek székházánál csatlakoztak Leonyid Brezsnyev, Alekszej Koszigin, Nyikolaj Podgornij, valamint az SZKP és a szovjet állam más vezetői. Gagarin és Szerjogin gyászba öltözött felesége egymásba karolva ment. Gagarin két kislánya, Aljosa és Galja, s a többi családtag lehajtott fővel, fájdalomtól megtört lépkedett a menetben. Elkísérték utolsó útjára a világ első űrhajósát kosmonauta társai: Tyereskova, Leonov, Nyikolajev, és a többiek. Ott volt German Tyitov, aki megszakította olaszországi útját, hogy megadhassa a végtisztességet tragikusan elhunyt elvtársainak.

A menet lassan haladt a fekete szegélyű vörös zászlókkal felleobogózt moszkvai utcákon. Az egész szovjet főváros, az egész szovjet nép, az egész világ búcsúzott attól, aki élő szimbóluma volt a Szovjetunió, az egész emberiség kozmikus győzelmének. A gyászménetetben ott haladtak azoknak a tudományos központoknak a képviselői, amelyekben megtervezték Gagarin űrhajóját. Ott voltak az üzemek képviselői, ahol megalkották a Vosztok —1-et. Ott haladtak annak a parasztságnak a képviselői, amelyből származott, s ott haladtak a munkásosztály fiataljai, akiknek körében munkásként felnevelkedett, s ott mentek annak a hadseregnek a katonái, akik között vadászpilótává, majd űrhajóssá lett.

Jurij Gagarin és Vlagyimir Szerjogin búcsúztatásán számos külföldi küldöttség vett részt, köztük a Magyar Népköztársaság küldöttsége, Szipka Józsefnek, hazánk moszkvai nagykövetének vezetésével.

A gyászménetet 14 óra előtt néhány perccel ért a Vöröstejére. Pontosan 14 órakor, amikor a szovjet párt és állam vezetői, az űrhajóscsoport tagjai elfoglalták helyüket a mauzóleum mellvédjén, Andrej Kirilenkó, az SZKP Politikai Bizottságának tagja, a temetésről intézkedő kormánybizottság elnöke nyitotta meg a gyásznagygyűlést.

Hangoztatta, hogy Gagarin neve aranybetűkkel íródott be abba a krónikába, amely a természet erőinek tanulmányozásáról és leigázásáról szól. Mint mondotta, Gagarin neve az igaz emberiségnek, a bátorságnak, az újító szellemnek, a kom-

munista párt és a szovjet nép önfeláldozó szolgálatainak jelképévé lett.

Ezután Msztiszlav Keldis, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának elnöke, majd pedig Andrijan Nyikolajev űrhajós-pilóta mondott rövid búcsúbeszédet.

A gyászbeszédek elhagyása után a szovjet vezetők és az űrhajósok elhagyták a mauzóleum mellvédjét, vállukra emelték a hamvakat tartalmazó, virágokkal borított urnákat és elindultak a Kreml falához. Újból felhangzott a gyászzené, majd tüzserégi ösztűz dördült el és az urnákat elhelyezték a Kreml falába. Ebben a pillanatban az egész Szovjetunióban Leningrádtól Vla-

gyivosztokig és Jakutiától Kazahsztánig egyperces hallgatással rótták le kegyeletét minden szovjet ember a halott hősök emléke előtt.

A Kreml falán két új márványtábla jelent meg, rajtuk az arany felírás: „Jurij Alekszejevics Gagarin, 1934. március 9.—1968. március 27.” „Vlagyimir Szergejevics Szerjogin, 1923. július 7.—1968. március 27.” A két hős ott pihen, ahol a szovjet nép legjobb fiait helyezték örök nyugalomra.

Felhangzott a szovjet himnusz, majd a Vörös-téren felsorakozott katonai egységek ünnepi díszmenetben vonultak el az elhunyt hősök hamvai előtt.

Sikeres hadgyakorlat

A magyar néphadsereg kijelölt csapatai 1968. március 15 és 29 között hadgyakorlatot hajtottak végre. A gyakorlat résztvevői sikeresen teljesítették feladatukat, a gyakorlat megfelelt a kiképzési tervekben megjelölt korszerű követelményeknek. A gyakorlat befejeztével megkezdődött a behívott tartalékosok leszerelése.

Czinege Lajos vezéreztetéses, a Magyar Népköztársaság honvédelmi minisztere a gyakorlat résztvevőinek — eredményes munkájukért — elismerését fejezte ki.

Olcsóbb a női konfekció

A Női és Lánykaruha Nagykereskedelmi Vállalat tájékoztatót tartott a vállalat tevékenységéről, üzletpolitikájáról. A vállalat, amely a női lakosság felét öltözteti, a tavaszi szezon az előző éviéknél mintegy 80 százalékkal nagyobb készlettel várta. Ez adott módot arra, hogy a szabadáras normál konfekció teljes választékát — többségükben tavaszi holmikát — a tavalyinál mintegy 25 százalékkal olcsóbban adják a kiskereskedelmnek. A divatfelár megszüntetésével ugyancsak olcsóbbak lettek a legdivatosabb és a finomabb holmik.

A kedvező helyzet szépséghibájára, hogy bizonyos cikkekben — például habszivacs kabátokból, kosztümbökből — nem tudják kielégíteni az igényeket.

A vállalat különféle ösztönzőkkel igyekszik megoldani az évek óta problémát okozó méretválaszték hiányát.

Hétmillióval több Tervtárgyalás a szegedi Felszabadulás Tsz-ben

A szegedi Felszabadulás Tsz gazdái utóbb csaknem két napon át két részközgyűlésen tárgyalták idej terelési, beruházási és jövedelemfelosztási programjukat. Szavazatukkal szentesítették az igazgatóság által kidolgozott javaslatokat. S a mostmár „törvényerőre” emelkedett terv szerint

közel 7 millió forint értékkel adnak 1968-ban több árut a népgazdaságnak mint tavaly.

A múlt évi 28 millió 937 ezer forint árbevételével szemben az idei összes jövedelem a program szerint eléri a 35,5 millió forintot.

Ezek a számok fémjelzik a Felszabadulás Tsz gazdáinak törekvéseit: kenyérgabonából betakarítanak összesen 12 ezer 730 mázsát. E mennyiség eléréséhez több mint 19 mázsa átlag búzatermesre van itt szükség. A kukorica elérendő hozamát holdankint 28 mázsa májusi morzsoltban állapították meg. Az összes ku-

coricatermő terület — 513 holdat — jugoszláv importból származó egyszerű keresztvetsésű hibridekkel vetik be, s gondoskodtak az ehhez szükséges nagyadagú műtrágya mennyiségekről is. Csupán a szántóföldi növénytermesztés 14 millió 164 ezer forintos termelési programot állított maga elé.

Élni kíván a közösség az új gazdaságirányítás adta jobb lehetőségekkel

az állattenyésztésben is. Az állattenyésztés és az állati termékek árbevételei kicsi híján 10 millió forintot képviselnek. A szabadföldi keretkészletéből pedig 6,8 millió forintot várnak. Különös hangsúlyt kapott a közös munkából az állathizlalás és a tejtermelés. 1780 hizott sertés, 140 hizott marha és 633 ezer 500 liter tej eladására vállalkoztak, miközben a közösség törzsállománya is milliós értékekkel gyarapszik. 1968 ismét a nagy beruházások éve lesz a Felszabadulás Tsz-ben. Idén a

minden vonatkozásban korszerű gazdasági épületek létesítésére és a gépészet fejlesztésére összesen 14,3 millió forintot fordítanak. Többek között megkezdik a kukoricabetakarítás folyamatos és teljes gépesítését is.

A termelési színvonalall arányosan növekszik a gazdák személyes jövedelme.

Terv szerint az idén kifizetendő személyes jövedelmek elérik a 10 millió forintot. A permiumfeltételek teljesítésével azonban ennél lényegesen többre számíthatnak.

A két részközgyűlés kedvező színtelje volt, hogy megemlékeztek azokról a gazdákról, akik több mint 15 éve fáradságtalan gyarapítói a közös vagyonnak. Az erkölcsi elismerést személyenként 2000 forint készpénzzel is kiegészítették. A „veteránok” között 62 ezer forintot osztottak szét.

Az idén lejárt a vezetőség mandátuma. A gazda-közösség az III-as törvény értelmében

most élt először titkos választójogával.

A vezetők iránt érzett bizalmat és szeretetet mutatja, hogy az igazgatóság ellen-szavazat nélkül kapott újabb négy évre szóló megbízatást. Árendás György elnök megleg szavakkal köszönte meg a ragaszkodást, a gazdák közül pedig többen neki köszönték a részközgyűléseken elhangzott felszólalásaiak során azt a töretlen jó munkát, melyet immár 18 éve tartó elnöksége alatt vezetett a közösség felvirágoztatásáért.

Cs. I.

Erkölcsei éberség

Emberi sebek, sérelmek fakadtak fel két szegedi üzemben. Egy művezetővel meg egy igazgatóval elfutott a ló. S a vádak majdnem ugyanazok: gorombaság, kivételezés, italozás, kétes anyagi üzletek, jogtalan előnyök, a közösség lebecsülése, hatalmaskodás... Ömlenek körülöttük a jogos panaszok. Felnyltak a bírálat és a sértettség zsilipjei, egyszerre többen is mondták és bizonyítják, hogy Cs. J. művezető minősíthetetlen hangon beszélt beosztottjaival, különösen az asszonyokkal; rendszeresen kölcsönöket kért tőlük, s aki visszakövetelte, a következő hónapban 300—400 forintot fizetett rá, úgy osztotta be a termelési folyamatban; bizalmaskodott az asszonyokkal; előnyben részesítette italozó társait és még a kitűzött célprémiumból is részesedést kért magának. T. F. igazgató pedig jónéhány botrányt kevert italozás közben; haveri alapon emelt órabéreteket; figyelmi felelősségrevonást kívánó ügyeket nézett el szórakozópartnereinek, semmibe vette a pártszervezet és az üzemi társadalmi szervek jogait és figyelmeztetéseit...

Dióhéjban ennyi a két eset. Izléstelenség lenne bizteltetni, ezt kötelességszerűen elvégezték fegyelmi részletek, s kimérték a megfelelő büntetéseket is. Hogy mégis beszélni kell róla, arra inkább a két ügy motívumai biztatnak. És bizonyos természetesen adódó kérdések: hogyan történhetett meg ilyesmi szocialista erkölcsi érzékű közösségekben?; mi volt az oka, hogy aránylag huzamos ideig lappanghattak ezek az esetek?; miért gyenge még ma is egy-egy közösség arra, hogy a maga erejével, a maga kezdeményezésére gátat tudjon emelni az efféle magatartásnak?

Igen, ilyenkor a közösségek is „elverik a port”. Vitáznak is most a lapokban, hogy mit értünk közösségi felelősségen; indokolt-e, hogy mindig társadalmi lelkiismeretre apellálunk, valahányszor közösségteljes dolgokon kapunk embereket.

Cs. J. művezető viselt dolgáról „nem tudtak” az üzemben. Sem az igazgató, sem a párttitkár, sem a műszaki vezető. „Legfeljebb egy-egy részletről hallottak...” Szóvá tettek ugyan a panaszokat munkások az igazgatónak is, egyszer, sőt mellett, de a téma nem oda való, s többit nem merült fel. Senki sem akadt, aki vállalta volna, hogy az ügy végére járjon. Aztán mégis összeállt egy lista, a sok „nem tudom”-ból mégis bizonyosság lett, de csak külső beavatkozásra! Mennyit nyelt, kesergett addig az a közösség! Hány emberben pattant meg a bizalom! Ebből a „nem tudom”-ból hányan következtettek valami „felsőbb” cinkosságra! Pedig nem volt ilyen. A művezető elbizakodottsága volt az egyetlen forrás. Az viszont kétségtelen, hogy az oda nem figyelés, a tures csak fegyversítta az erkölcsi lecsúszást. Neki is jobb lett volna, ha az első sérelmek után nyíltan felvisítanak a sértettek. De a közösségnek is. Ha lett volna valakiben bátorság; ha szembeszálltak volna ott a munkások az első, a második kísérlettel! Csak hát olykor bizonyos személyi előny is származott ebből a passzív cinkosságból. Elmaradt a jogos felelősségre vonás... Valamit valamiért... És a művezető már „elmeletet” is gyártott hozzá. Megengedte a gorombaságot, mert úgymond „ez kisebb kárt okozott a dolgozóknak”, mintha a felelősségre vonás szabályos útjára tereli az ügyet. Anélkül mondom hát, hogy most egy közösséget kioltatni akarnák: kicsit a maguk pecsenyéje is volt a sok-sok sérelem. Mert a megoldást is „deus ex machina” óhajtották, valahonnét felülről. „Bátrabb közszellem kellene ahhoz!” — feleselhetne rá valaki. No de ki más csinálhatna abban az üzemben közszellemet? A munkások, a kommuniszták, a vezetők.

A másik ügyről tudtak, beszéltek. Az üzemi pártszervezet fegyelmi elé citálta volna az igazgatót. De ő sohasem jelent meg. Arról sirt, panaszkodott, hogy „fúrják, rágalmazzák”. S ki vállalna manapság magára ilyen csúf bélyeget? „Az emberek beszélnek mindent...” De voltak, akik cselekedtek is. Ha a vezetőnél megroppannak az erkölcsi eresztékek, mindig akadnak olyanok is, a klikkszerűen köré törlészedőkből, akik ezt a helyzetet megfogadják. Mellészegődnék, hogy kézből tarthassák, hogy kompromittálva legyen előttük, s ennek árán szinte a vezetést is a kezükbe kaparinthassák. Amit a vezető esetleg sosem engedne meg magának, ők megengedik. Egyik-másikuk már úgy fogalmazott a problémákat szóvá tevő pártvezetőnek, hogy „a pártszervezet nem szólhat bele semmibe!”, máskor úgy hangzott a fogalmazás, hogy „az én jogászkezem messzebbre ér, mint a párt keze...”

Ilyenfajta komplikációk és konfliktusok is felfakadnak, ha egy vezető erkölcsi egyensúlya meg-ingog. S úgy hiszem, ezek lényegesebbek, mint az, hogy valahol valaki méltatlanná vált a vezetésre, eljárt-szotta a bizalmat, nem állta a felelősséget. Bár ők az egzisztenciális kárt és a személyes erkölcsi vereséget érzik elsősorban, ez a kisebb rész a veszteséglistán. A morális kár a nagyobb, amit magatartásukkal a közösségnek okoztak; amivel a képviselt ügy hiteltelent rontották. Összetörték erkölcsi, magatartásbeli s még közéleti normákat is, és ezzel nagyon sok embert megsértettek, s legalább annyiban kétségeket hagytak a normák általános tiszteletével kapcsolatban is. Hiszen sokan azt gondolták: nekik lehet... vezetők... A fegyelmi intézkedésekből már meggyőződhetek ugyan, hogy nekik sem lehet, sőt, elsősorban vezetőknek nem lehet. De azért igaz, hogy sokáig futott az a ló. És itt újra csak a közösségekhez kanyarodhatunk vissza. Nem elég megbotráncolni, szűk körben pusztogni, s még csak névtelen levelet írni sem elég. A közösségnek állandó, éber morális követelménnyel kell élnie vezetői iránt.

Sz. SIMON ISTVÁN

Gyorsultak a tavaszi munkák

A Mezőgazdasági és Előmezőügyi Minisztériumban hullott 3—8 milliméternyi csapadék jó hatással volt a vetések kezdeti fejlődésére, a tavaszi vetésű növények ke- lésére, de helyenként már gyorsultak. A szórványosan érződik a csapadékhiány.

VASÁRNAP,
1968. MÁRCIUS 31.

DEL-MAGYARORSZAG 3